

“Als ik nadenkt over het verschil tussen Israël en de gemeente, dan heb ik in Galaten 3 een probleem.

Ik lees in vers 16 dat Christus de nakomeling van Abraham is, en dan in vers 29: ‘omdat u Christus toebehoort, bent u nakomelingen van Abraham, erfgenamen volgens de belofte’.

Hoe zit dit? Dan zouden we toch wel meedelen in de beloften die God aan Abraham heeft gedaan?”

Dit is inderdaad een gedeelte dat niet zo eenvoudig te begrijpen is. Met de nodige bescheidenheid wil ik op een paar punten wijzen, die mijns inziens een sleutel vormen om het betoog van de apostel te kunnen volgen.

Wet en geloof

In vers 1-14 legt Paulus de nadruk op het verschil tussen *wet* en *geloof*. Hij is verbijsterd dat deze gelovigen uit de heidenen zich hebben laten wijsmaken dat zij de wet van Mozes moeten onderhouden. Alsof dat iets aan hun rechtvaardiging zou bijdragen!

Hij gaat terug naar Abraham en toont aan dat deze op grond van geloof werd gerechtvaardigd (vers 4).

Iedereen, die leeft uit datzelfde geloof, is daarmee een zoon van Abraham geworden (vers 5).

Die blijde boodschap geldt niet alleen voor een Israëliet, maar ook voor de volken (vers 6).

Daaruit blijkt dus dat de uitdrukking *zoon van Abraham* niet slaat op elke Israëliet, maar op elk mens die God gelooft. Dat betekent dat een heiden die gelooft in het volbrachte werk van de Heer Jezus (Gods enige weg tot redding) méér zoon van Abraham is dan een Israëliet (dus een lijfelijke nakomeling van Abraham) die de Heer Jezus afwijst.

De wet voegt niets toe aan de rechtvaardiging door het geloof. Juist in tegendeel. Aan de hand van 3 teksten uit het Oude Testament¹ (dat had

men dus zelf al kunnen begrijpen!) bewijst Paulus in vers 10-13 dat een rechtvaardige alleen leeft door geloof.

Iemand kan wel proberen om de wet te dóen, maar die zal altijd de conclusie moet trekken dat het niet lukt.

En daarmee valt zo'n persoon onder de vloek van de wet.

Is de situatie voor de Israëlieten dan hopeloos? Nee, want Christus heeft die plaats ingenomen, en hij voegt er aan toe: "Hij deed dat voor óns", dus met de volle nadruk op het woordje *ons*, d.w.z. ons, de Joden.

Elke Israëliet, die gebukt gaat onder de vloek van de wet, vindt bevrijding in het offer van de Heer Jezus.

Deze gelovigen uit de heidenen hadden nooit iets met de wet te maken gehad, en dus ook niet met de vloek.

Zij zijn gerechtvaardigd op grond van geloof. Het enige dat de wet had opgeleverd was een vloek.

Nu Christus gekomen is stroomt de zegen van Abraham (n.l. rechtvaardiging door geloof) tot de volken.

Maar er komt nog iets bij, en dat was nooit aan Abraham beloofd: wij ontvangen ook nog eens de Geest (vers 14).

Die belofte heeft de Heer Jezus uitgesproken kort voordat Hij terug zou gaan naar de hemel. Daar aangekomen zou Hij de Vader vragen om Zijn discipelen een andere Trooster te sturen: de Heilige Geest², die bij hen zou blijven tot in eeuwigheid.

Dit was totaal onbekend aan Israël, en is één van de vele unieke verschillen tussen Israël en de gemeente.

Wet en belofte

Iemand zou kunnen beweren, dat je de wet net zo serieus hebt te nemen als de belofte, want beiden komen van God.

Paulus begint met een alledaags voorbeeld: niemand kan iets aan een verbond veranderen.

Dit woord *verbond* gaat niet over een contract tussen twee gelijkwaardige partijen, maar over een testament, een

¹ Deuteronomium 27 vers 26, Habakuk 2 vers 4, Leviticus 18 vers 5

² Johannes 14 vers 16

wilsbeschikking die door één persoon is opgesteld. Zo'n testament kan later door niemand veranderd worden. Zó zijn Gods beloften onveranderbaar. De wet kan het verbond 430 jaar later niet krachteloos maken, noch er iets aan toevoegen (vers 17).

Maar Paulus wijst ook op een ander, heel belangrijk punt. Hij zegt: "aan Abraham werden de beloften gedaan en aan zijn zaad" (vers 16). Daar staat dus dat God Zijn beloften twee keer deed: allereerst aan Abraham en later aan zijn zaad. Bovendien zegt hij er bij dat dat zaad Christus is.

God deed de belofte aan Abraham in Genesis 12 vers 3, en herhaalde die een paar keer aan hem, samen met zijn zaad, maar wanneer deed Hij dat alléén aan Izaäk, zijn zaad?

Dat is te lezen in Genesis 22 vers 18, en dat is een bijzonder moment.

Abraham heeft zojuist Izaäk geofferd en daarna uit de dood teruggekregen³.

In vers 17 krijgen hij en zijn zaad de nieuwe belofte dat zij de poorten van hun vijanden zullen bezitten. En ook dat zal in vervulling gaan, maar is een typische zegen voor Israël. Voor ons christenen geldt iets anders⁴.

Daarna krijgt Izaäk alléén de belofte, dat alle volken van de aarde gezegend zullen worden, d.w.z. gerechtvaardigd zullen worden op grond van geloof.

Aangezien Paulus er hier in Galaten 3 uitdrukkelijk bij zegt dat het zaad Christus is, wil hij dus zeggen dat God die belofte gedaan heeft aan een gestorven en opgestane Christus.

Zó zal ieder die gelooft gerechtvaardigd worden, en de Geest ontvangen. En dat is typisch christelijk.

Dan lijkt het net alsof de wet zinloos was, maar dat is niet zo.

In de periode die verstrijkt tussen de belofte aan het zaad en de komst van het zaad, gebruikt God de wet om te laten zien hoe makkelijk mensen zondigen (vers 19).

Maar als de wet vraagt om dingen te dóen,

dan is dat toch in strijd met de belofte? Nee, want hoe iemand ook probeert om de wet te dóen, hij komt telkens weer tot de ontdekking dat het niet lukt. Dan blijft genade over en komen we uit bij de Heer Jezus (vers 21-22).

Geloof in God was er vóór Zijn komst en ná Zijn komst. Alleen de status van de gelovige is verschillend. Paulus legt dat uit aan de hand van een alleedaags voorbeeld.

Erfgenamen

Een erfgenaam groeit op en zal straks de erfenis van zijn vader overnemen.

Zolang die erfgenaam nog een klein kind is moet het opgevoed worden. Dat is de taak van een tuchtmeester (=pedagoog), iemand die het kind manieren leert.

Die functie had de wet van Mozes tot het moment dat Christus kwam. De wet leerde het volk Israël wat zij wel en niet mochten (vers 24). Maar toen Christus kwam werd het geloof geopenbaard (vers 23), d.w.z. God maakte al Zijn plannen en gedachten bekend. God deed dat met de bedoeling om daarover met ons echt contact te hebben. Hij zag ons vanaf dat moment als volwassen zonen (vers 26).

Dat geldt voor elke gelovige, of het nu een Jood of een Griek (=heiden) is. Zij zijn één in Christus (28).

Paulus komt in Galaten 4 nog even terug op het voorbeeld van de onvolwassen erfgenaam. Eigenlijk is er geen verschil tussen hem en een slaaf. Beiden moeten gewoon luisteren, verder niks. Maar zijn vader bepaalt een moment dat het anders gaat worden (vers 2).

Die overgang heeft God ook voor ons bepaald, namelijk op het moment dat Hij Zijn Zoon zond. Toen werd alles anders. Vanaf dat moment is een gelovige een volwassen zoon van God, die de Heilige Geest inwonend heeft, waardoor hij het unieke voorrecht krijgt om "Abba, Vader" te zeggen. Dat heeft niemand, zelfs niet de vroomste Jood, voor die tijd kunnen doen (vers 4-7). Het was het exclusieve voorrecht van de Heer Jezus, dat nú elk kind van God zich mag toeëigenen.

Tussendoor staat Galaten 3 vers 29, waarin hij nog eens kort samenvat dat elke christen een zoon van Abraham is (namelijk net als

³ Hebréeën 11 vers 18, 19

⁴ Mattheüs 5 vers 44

hij gerechtvaardigd uit geloof). Aangezien elke zoon erfgenaam is, zijn wij dat ook. Alleen niet meer onmondig, maar volwassen, gelovigen aan wie God over Zijn hele hart kan geven.

De beloften

Het is soms ook verwarrend dat de beloften aan Abraham vaak ook over aardse zegeningen gaan.

Zo belooft God hem het hele gebied tussen de Nijl en de Eufraat⁵ en de overwinning over zijn vijanden⁶. Dat zijn geen typisch christelijke zegeningen en zij worden dan ook nooit aan het zaad van Abraham alléén gegeven, maar altijd aan hem én aan zijn zaad. Deze vervulling van deze beloften zal het volk Israël ontvangen aan het begin van het Messiaanse vrederijk⁷.

---

⁵ Genesis 15 vers 18

⁶ Genesis 22 vers 17

⁷ Jesaja 11 vers 10, 19 vers 25, e.a.